

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 21 » 09 2019 року

· РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЛЬНИЙ СПІВ

спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (Сольний спів)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми
підготовки бакалавра музичного мистецтва
025.00.02 Сольний спів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1463/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« 21 » 20 19 р.

Київ – 2019

Розробник:

Петрикова Оксана Петрівна, заслужений діяч мистецтв України, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу.

Викладачі:

Леонтієва Софія Леонідівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу;

Киченко Тетяна Олександрівна, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 09.01.2019 року № 13

Завідувач кафедри _____ (Ю. В. Мережко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів
(назва освітньої програми)

_____.2019 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (О. П. Петрикова)
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____.2019 р.

Заступник директора _____ (А. О. Таранник)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
«Сольний спів»				
Вид дисципліни	<i>нормативна</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>			
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>20 / 600</i>			
Курс	<i>I</i>		<i>I</i>	
Семестр	<i>1</i>	<i>2</i>	-	-
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	<i>1</i>	-	-
Обсяг кредитів	<i>2</i>	<i>2</i>	-	-
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	<i>60</i>	-	-
Аудиторні	<i>57</i>	<i>54</i>	-	-
Модульний контроль	<i>4</i>	<i>4</i>	-	-
Семестровий контроль	<i>30</i>	-	-	-
Самостійна робота	-	<i>2</i>	-	-
Форма семестрового контролю	<i>екзамен</i>	<i>залік</i>	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Сольний спів» є однією із профілюючих дисциплін фахової підготовки бакалавра музичного мистецтва за освітньо-професійною програмою 025.00.02 «Сольний спів» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета навчальної дисципліни – фахова підготовка майбутніх бакалаврів музичного мистецтва у процесі засвоєння навчального вокального репертуару, необхідного для подальшої концертно-виконавської та вокально-педагогічної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни – формування у студентів-вокалістів фахових та загальних **компетентностей** відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.02 «Сольний спів» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

– **вокально-виконавської** (володіння вокальною технікою – співацька постава, звукоутворення, чисте звуковистне інтонування, розвинене дихання і звуковедення, атака звука, висока співацька позиція, дикція, артикуляція, робочий діапазон тощо; здатність виявити найкращі художні властивості співацького голосу – вібрація, тембр, польотність, рухливість тощо; уміння співати із супроводом та без нього; сформованість навичок ансамблевого співу; наявність індивідуальної вокально-виконавської манери) (ФК 5);

– **вокально-сценічної** (здатність до творчої інтерпретації вокальних творів; наявність творчого іміджу; сформованість сценічної культури та навичок вербальної і невербальної комунікації із глядачем у процесі концертного виступу; володіння акторською майстерністю та навичками сценічного руху; здатність до постановки концертних номерів; уміння працювати з різними типами мікрофонів) (ФК 6);

– **музично-теоретичної** (уміння читати нотний текст з аркуша; володіння навичками сольфеджування одноголосного й багатоголосного музичного матеріалу; розвиненість внутрішнього слуху та функціонального вокального слуху; здатність застосовувати у процесі навчання та фахової діяльності знання з теорії музики, гармонії, аналізу музичних форм, поліфонії; сформованість музично-теоретичного тезаурусу) (ФК 4);

– **комунікативної** (здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; здатність працювати в команді; вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами) (ЗК 3);

– **інформаційної** (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для формування вокально-педагогічного репертуару; здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності) (ЗК 4);

– **самоосвітньої** (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у вокально-педагогічній діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху) (ЗК 6).

Поглиблене опанування означених компетентностей здійснюється в процесі практичної діяльності студентів у *Навчальній лабораторії виконавської майстерності* Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, що сприяє ефективному формуванню вокально-сценічного та вокально-педагогічного досвіду майбутніх співаків.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Сольний спів (академічний)» студент має:

– вміти планувати й організовувати вокально-виконавський та вокально-педагогічний процес, мистецькі програми і проекти (ПРН 5);

– використовувати у вокально-виконавській та вокально-педагогічній діяльності знання з історії мистецтв, історії та теорії музики, сольфеджіо, гармонії, поліфонії, аналізу музичних форм; володіти навичками розвитку вокального слуху співака (ПРН 6);

– володіти вокальною технікою, культурою звука, навичками сольного й ансамблевого співу, мати індивідуальну виконавську манеру; бути здатним до творчої інтерпретації вокальних творів (ПРН 7);

– бути готовим до публічної вокально-виконавської діяльності та постановки концертних номерів; володіти акторською майстерністю та навичками сценічного руху (ПРН 8);

– знати й застосовувати на практиці методику постановки й розвитку співацького голосу, методи роботи над вокальним репертуаром для різних типів голосів; бути готовим до навчання сольного співу учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (ПРН 9).

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						
		Аудиторна:					модульний контроль	самостійна
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	семестровий		
Модуль І. Змістовий модуль 1 (І курс, 1 семестр)								
Тема 1. Особливості академічної манери співу та виконавські традиції вітчизняної вокальної школи. Будова та функції співацького апарату.	2				2			-
Тема 2. Специфіка навчання у класі сольного співу. Навчальні вимоги до студента-вокаліста.	2				2			-
Тема 3. Визначення типу співацького голосу студента. Складання навчальної програми студента на І семестр	2				2			-
Тема 4. Формування початкових навичок сольного співу в роботі над вокально-технічними вправами.	12				12			-
Тема 5. Формування початкових навичок сольного співу в роботі над вокально-технічними вправами.	12				12			-
Тема 6. Засвоєння основних вокальних навичок у роботі над українськими народними піснями.	12				12			-
Тема 7. Закріплення навичок сольного співу в роботі над романсами та вокальними творами композиторів-класиків.	14				15			-
Модульний контроль	4						4	
Семестровий контроль								
Разом	60				57		4	-
Підготовка та проходження контрольних заходів	екзамен							

Змістовий модуль 2 (I курс, 2 семестр)								
Тема 8. Виховання художніх якостей співацького звуку в роботі над вокально-технічними вправами.	9				9			-
Тема 9. Формування вокально-художнього звуку в роботі над вокалізами (із програми II семестру).	9				9			-
Тема 10. Розвиток вокальних навичок у роботі над народним пісенним репертуаром (із програми II семестру).	12				12			-
Тема 11. Розвиток навичок сольного співу в роботі над вокальними творами композиторів-класиків (із програми II семестру).	12				12			-
Тема 12. Засвоєння початкових навичок роботи над оперними аріями.	12				12			-
Тема 13. Вокально-виконавська практика в Навчальній лабораторії виконавської майстерності.	2				-			2
Модульний контроль	4						4	
Семестровий контроль								
Разом	60				54		4	2
Підготовка та проходження контрольних заходів	екзамен							
Усього	120				111		8	2

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Змістовий модуль 1 (I курс, 1 семестр)

Тема 1 (2 год.). Особливості академічної манери співу та виконавські традиції вітчизняної вокальної школи. Будова та функції співацького апарату. Засвоєння основних ознак академічної манери співу у процесі аналізу відеоматеріалів майстер-класів та концертних виступів відомих співаків. Ілюстрація та пояснення викладачем прийомів академічного співу. Вивчення анатомічної будови голосового апарату (за схемами) у поєднанні з практичними (механічними) прийомами сольного співу: співацька постава; робота гортані під час співу; функції голосових складок (зв'язок); робота органів дихання під час співу; вплив на роботу артикуляційного апарату; залучення верхніх та нижніх резонаторів у процесі співу; методи впливу на процес звукоутворення; гігієни співацького голосу тощо.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 2 (2 год.). Специфіка навчання у класі сольного співу. Навчальні вимоги до студента-вокаліста. Ознайомлення студентів з особливостями індивідуального вокального навчання в університеті, системою оцінювання навчальних досягнень, формами контролю, змістом позанавчальної концертної діяльності тощо. Навчальні вимоги із сольного співу полягають в опануванні основних вокально-технічних навичок. До них відносяться: єдинорегістровий (мікстовий) спосіб звукоутворення та висока позиція звучання; співацьке дихання (нижньореберне-діафрагматичне), безшумний вдих і тривалий еластичний видих; різноманітні види атаки звука з переважним використанням м'якої; опора звука й дихання; співацька артикуляція та чітка дикція (рівне, округлене звучання голосних та активна вимова приголосних звуків), орфоепія; динаміка звука, необхідна для художнього виконання музичної фрази; спів legato та staccato; точне інтонування; кантиленний стиль виконання.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 3 (2 год.) Визначення типу співацького голосу студента. Складання навчальної програми студента на I семестр. Визначення викладачем типу співацького голосу студента за його робочим діапазоном, перехідними нотами, тембровим забарвленням, характером звучання у високому, середньому та низькому регістрах. Виявлення примарних тонів, позитивних і негативних характеристик співацького голосу з метою правильного добору вокальних вправ і навчального вокального репертуару. Складання навчальної програми студента на I півріччя з урахуванням рівня музичних здібностей та до університетської вокальної підготовки студента. Ілюстрація навчальної програми викладачем у супроводі концертмейстера.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 4 (12 год.) Формування початкових навичок сольного співу в роботі над вокально-технічними вправами. Індивідуальний підбір вправ для кожного студента з урахуванням типу його співацького голосу та наявних недоліків звукоутворення. Виконання комплексу вокально-технічних вправ з метою підготовки голосового апарату до художнього співу та формування у студента певних співацьких навичок. Використання принципу поступового ускладнення навчальних завдань (вправ) у формуванні різних видів вокальної техніки (атаки звука, співацького дихання, опори дихання і звука, згладжування регістрів, розширення робочого діапазону, формування певного тембрового забарвлення голосу тощо).

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 5 (12 год.). Формування навичок кантиленного співу в роботі над вокалізами. Робота над вокалізами як перехідною формою від вокальних вправ до вокально-художніх творів. Виконання вокалізів (як етюдів для голосу) засобом сольфеджування з метою вірного засвоєння мелодії, розвитку мелодичного слуху та навичок точного звуковисотного інтонування, формування чіткої дикції та вокальної артикуляції. Спів вокалізів на певні голосні та відкриті склади. Робота над фразуванням, економним розподілом дихання, округленим формуванням голосних звуків, виразним художнім виконанням вокалізу.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 6 (12 год.). Засвоєння основних вокальних навичок у роботі над українськими народними піснями. Ознайомлення студента зі специфікою виконання класичних обробок українських народних пісень з інструментальним супроводом. Визначення їх художньо-виконавської цінності й педагогічної доцільності. Особливості звуковисотного інтонування у процесі виконання народних пісень *a cappella*. Зручність мелодичних інтонацій народних пісень для природного розвитку голосу. Добір та ілюстрація викладачем народного пісенного репертуару для роботи в семестрі відповідно до типу співацького голосу й рівня підготовленості студента.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 7 (15 год.). Закріплення навичок сольного співу в роботі над романсами та вокальними творами композиторів-класиків. Романс як твір камерного жанру. Класифікація романсів (український класичний, побутовий, старовинний російський, класичний російський, сучасні романси українських та зарубіжних композиторів). Ознайомлення студента з романсами куплетної та наскрізної форм. Вибір романсів та вокальних творів композиторів-класиків для вивчення студентом у поточному семестрі. Ілюстрація викладачем та концертмейстером романсів і вокальних творів з навчальної програми студента.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Модуль II

Змістовий модуль 2 (I курс, 2 семестр)

Тема 8 (9 год.). Виховання художніх якостей співацького звука в роботі над вокально-технічними вправами. Формування у студента уявлень про співацький звук як фізичне явище. Формування м'якої атаки співацького звука. Робота над цілеспрямованим співацьким звуком та високою позицією звучання голосу. Опора дихання і звука. Застосування фонетичного методу як методично вірного використання голосних і приголосних звуків у процесі співу. Правильне формування вокальних фонем (голосних і приголосних), специфіка їх застосування у вокальних вправах. Залучення головних і грудних резонаторів. Розвиток рухливості голосу. Дотримання індивідуального підходу у відборі вокально-технічного матеріалу для студентів з різним рівнем підготовки та природних вокальних даних.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 9 (9 год.). Формування вокально-художнього звуку в роботі над вокалізами (із програми II семестру). Робота студента над м'якою атакою звука, найбільш характерною для академічної манери співу. Відпрацювання єдинорегістрового способу звукоутворення. Розуміння студентом техніки імпедансу та опори звука й дихання. Розвиток навичок кантиленного співу. Робота над перехідними нотами та згладжуванням реєстрів. Робота над вібрацією голосу й тембровим забарвленням на різних ділянках співацького діапазону. Правильний розподіл дихання та фразування у вокалізах. Формування навичок художнього виконання вокалізів як важливої складової навчального вокального репертуару.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 10 (12 год.). Розвиток вокальних навичок у роботі над народним пісенним репертуаром (із програми II семестру). Подальший розвиток навичок роботи над народним пісенним репертуаром. Ускладнення завдань щодо технічних труднощів у класичних обробках народних пісень (чітка дикція у швидкому темпі, чисте інтонування інтервалів, опора звука й дихання тощо). Дотримання рівного звучання й однакового тембрового забарвлення голосу у всіх реєстрах. Підготовка студента до сценічного виконання твору та втілення його художнього образу. Дотримання традицій української вокальної школи щодо виконання народних пісень.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 11 (12 год.). Розвиток навичок сольного співу в роботі над вокальними творами композиторів-класиків (із програми II семестру). Подальший розвиток музичних здібностей студента на класичних вокальних творах (мелодичний, гармонічний, тембровий та функціональний вокальний слух; відчуття метроритму тощо). Закріплення набутих вокальних навичок (чисте інтонування, опора звука, правильний розподіл дихання, фразування, темброве забарвлення відповідно до типу голосу). Художньо-виконавське зростання студента у процесі роботи над вокальними творами куплетної та наскрізної форм.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 12 (12 год.). Засвоєння початкових навичок роботи над оперними аріями. Формування вокально-виконавської майстерності студента у процесі роботи над нескладними оперними аріями. Прослуховування арії у виконанні відомих співаків або викладача. Аналіз виконавських труднощів. Розбір арії методом сольфеджування вокальної партії без фортепіанного супроводу. Сольфеджування арії з акомпанементом. Робота над окремими фрагментами (чистота інтонації, метроритмічна чіткість, ансамбль із концертмейстером). Спів окремих фрагментів з літературним текстом у повільному темпі. Втілення художнього образу героя (агогіка, міміка, жести тощо). Аналіз та коригування студентом своїх навичок. Виконання арії та окремих її фрагментів у зазначеному автором темпі.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (відповідно до семестрової програми студента).

Тема 13 (2 год.). Вокально-виконавська практика в Навчальній лабораторії виконавської майстерності. Закріплення студентами навичок, набутих у класі сольного співу в процесі репетиційної та концертної діяльності в Навчальній лабораторії. Виконання вокальних творів у супроводі камерного оркестру Інституту мистецтв. Виконання сольних партій у вокальних ансамблях. Участь студентів у культурно-освітніх заходах і мистецьких проектах відповідно до плану роботи лабораторії. Поповнення вокального репертуару студента новими творами. Формування навичок співпраці у творчому колективі. Засвоєння правил сценічної культури. Робота студента-вокаліста над творчим іміджем.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5;

Додаткові: 6 – 29

Нотний матеріал (із репертуару Навчальної лабораторії).

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль I	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних (лабораторних) занять	0,5	57	28.5
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному (лабораторному) занятті	10	57	570
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	0	0
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Разом		-	623.5
Максимальна кількість балів: 623.5 – за змістовий модуль 1; Розрахунок коефіцієнта: - $623.5:60=10.39$ – за змістовий модуль 1 (екзамен)			

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль II	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних (лабораторних) занять	0,5	54	27
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному (лабораторному) занятті	10	54	540
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Разом		-	602
Максимальна кількість балів: 602 – за змістовий модуль 2; Розрахунок коефіцієнта: $602:100 = 6.02$ – за змістовий модуль 2 (залік)			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Зміст завдання	К-ть годин	К-ть балів
Змістовий модуль 2 (І курс, 2 семестр)			
1.	Сольне виконання вокальних творів у супроводі камерного оркестру Інституту мистецтв. Виконання партій у вокальному ансамблі.	1	5
2.	Участь студентів у культурно-освітніх заходах і мистецьких проектах.	1	5
Разом за змістовим модулем 2		2	10
Усього		2	10

Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься в процесі аудиторної роботи. Кількість балів залежатиме від дотримання таких вимог:

- своєчасності виконання самостійної роботи;
- повноти та якості її виконання;
- активності, ініціативності та творчого підходу в здобутті знань та практичних умінь.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

У процесі модульного контрольного прослуховування студент у класі в супроводі концертмейстера (за присутності інших студентів класу як слухачів) виконує програму із сольного співу. Викладач оцінює студента відповідно до встановлених критеріїв та шкали:

№	Модульне контрольне прослуховування	Критерії оцінювання	Бали
1.	Усне завдання – виконання студентом індивідуальної програми із сольного співу відповідно до семестрових вимог.	Точність звуковисотного інтонування. Координація музичного слуху та співацького голосу. Ансамбль із концертмейстером.	5
		Правильне звукоутворення. Переважне використання м'якої атаки звука.	5
		Розвинене співацьке дихання. Плавне звуковедення. Логічне фразування.	5
		Акустично якісне звучання голосу (висока співацька позиція, правильна робота резонаторів, польотність звука, рухливість голосу, чітка дикція, правильна артикуляція, приємна вібрація і темброве забарвлення).	5
		Артистичність, вокально-виконавська культура та здатність до акторського перевтілення у процесі розкриття художнього образу твору.	5
Максимальна кількість балів			25

На I курсі студенти повинні вивчити:

у 1 семестрі: 1 вокаліз;

1 вокальний твір (українська народна пісня із супроводом або романс чи інший твір композитора-класика)

у 2 семестрі: 1 вокаліз;

2 вокальних твори (1 народна пісня або романс та 1 нескладна арія)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

1 семестр – екзамен, 2 семестр - залік

Критерії оцінювання екзамену

Оцінка	Значення оцінки
36-40	ставиться за вільне володіння всіма можливостями свого голосу у процесі публічного виступу при текстуально-правильному, технічно-завершеному, артистичному виконанні програми відповідної складності;
32-35	ставиться при текстуально-правильному, емоційному виконанні програми відповідної складності з незначними технічними помилками (динамічні та вокально-технічні неточності, недостатня рівність звучання голосу у грудному та головному регістрах тощо);
28-31	ставиться за загально вірне виконання вокальних творів з невеликою кількістю текстових та технічних помилок (форсований звук, гнусавість, горлові відтінки, недоліки у сценічній пластиці тощо);
25-27	ставиться при відносно стилістично-достовірному виконанні вокальних творів з невеликими текстовими недоліками та суттєвими технічними огріхами (відсутність міцної дихальної опори, в'ялість артикуляції та дикції, тембрально нерівне звучання тощо);
21-24	ставиться за виконання вокальних творів з допущенням текстових помилок і технічних огріхів та відсутності емоційної виразності й артистичності;
11-20	ставиться за низький рівень виконання вокальних творів з відсутністю емоційної виразності й артистичності;
1-10	ставиться за низький рівень виконання вокальних творів, який не задовольняє мінімальних програмових вимог.

До складання екзамену допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом та робочою програмою дисципліни «Сольний спів (академічний)», і які за результатами проміжного контролю сумарно набрали не менше 35 балів. Студенти, які набрали менше ніж 35 балів, до складання екзамену не допускаються.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Навчальний вокальний репертуар на семестр планується для кожного студента індивідуально (з урахуванням рівня його доуніверситетської підготовки, музичних здібностей та природних вокальних даних) і заноситься до журналу обліку індивідуальних занять викладача.

На семестровий контроль із сольного співу (академічного) виноситься основний (обов'язковий) вокальний репертуар студента, затверджений на засіданні кафедри у поточному семестрі.

Семестр	Форма семестрового контролю	Зміст завдання	Примітки
I	Екзамен (усний)	Виконання студентом у супроводі концертмейстера програми: 1 вокаліз; 1 вокальний твір (українська народна пісня із супроводом або романс чи інший твір композитора-класика) відповідно до семестрових вимог	
II	Залік (усний)	Виконання студентом у супроводі концертмейстера програми: 1 вокаліз; 2 вокальних твори (1 народна пісня або романс та 1 нескладна арія)	Програма виконується на модульному контрольному прослуховуванні

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно(A)	100-90
Дуже добре(B)	82-89
Добре(C)	75-81
Задовільно(D)	69-74
Достатньо(E)	60-68
Незадовільно(FX)	35-59
Незадовільно (F)	1-34

Орієнтовний вокально-педагогічний репертуар

Вокалізи

- Абт Ф. Вокалізи для баритона и баса. - М.: Музыка, 1985.
Абт Ф. Избранные упражнения. — М.: Музыка, 1985.
Вілінська І. Вокалізи для низького голосу. – К. 1962.
Вілінська І. Вокалізи для високого голосу. – К.: Мистецтво, 1969.
Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу. – К.: Музична Україна, 1989.
Вілінська І. Вокалізи для співака-початківця. – К. 1971.
Воронім О., Вороніна Р. 30 вокалізів на основі народних пісень. -К.: Музична Україна, 1991.
Гарсія М. Школа співу. – М.: Музгіз, 1956.
Глінка М. Вправи для вдосконалення голосу , методичні пояснення до них та вокалізи-сольфеджіо. – М.: Музгіз, 1951.
Далецкий О. Вокалізи. – М. 1973.
Егорычева М. Упражнения для развития вокальной техники. – К., 1980.
Завалишина М. Вокалізи.. – К., 1984.
Заринь В. Вокалізи. – М., 1962.
Зейдлер Г. Искусство пения для сопрано или тенора. - М.: Гос.муз. издательство, 1957.
Конконе Дж. Сорок упражнений. – М., 1962.
Лютген В. Ежедневные упражнения: 20 маленьких вокализов. – М.: Музыка, 1964.
Маркезі М. Вокалізи – К., 1980.
Павлюченко С. Вокалізи для середнього і низького голосів. - К.: Музична Україна, 1979.
Тамшина В. И. Вокалізи для сопрано. - М.: Музыка, 1973.
Vokalisen Papofka. Edition Peters Op.85 Heft I (Arlberg)

Нотно-методична література

- Карабіць І. - К.: Музична Україна, 1983.
Кос-Анатольский А. Вибрані пісні -К.: Музична Україна, 1991.
Поклад І. - К.: Музична Україна, 1991.
Сабадаш С. - К.: Музична Україна, 1981.
Шамо І. - К.: Музична Україна, 1989.
Вечер старинного романса. - М.: Искусство.
Мальшева Н. М. О пении (из опыта работы с певцами). - М.: Сов. композитор, 1988.
Популярный справочник песен. - М.: Музыка, 1991.
Песни ансамбля "Битлз". - К.: Музична Україна, 1990.
Романсы и песни П. Булахова. - М.: Музыка, 1983.
Старинные романсы "Умчались года...". - М.: Музыка, 1991.

Арії старовинних композиторів

- Бах Й.С. Арія «Слезы, вздохи, трепет горе...» з кантати №21
Бонончини «Per la gloria»
Джордані Т. «Caro mio ben»
Каччіні Дж. «Amarilli», «Аве марія»
Марчелло Б. «Quella fiamma che m`accende»
Монтеверді К. «Lasciate mi mirire»
Паїзіелло Дж. «La bella morinala»
Перголезі Дж. «Se tu m`ami», «Confusa smarita », канцона «Tre giorni son che Nina»; арії з кантат «Salve Regina», «Stabet mater»
Скарлатті Д. «Sonto nel core», «Violette»
Страделла А. «Pieta, Signore»
Честі А. «Tu mancavi a tormentarmi»
Чімароза Д. Каватина Нанелли з опери «Фанатик древніх римлян».

Зарубіжні арії

- Россіні Дж. Каватина Розіни з опери «Севільський цирульник»
Белліні В. Полонез Ельвіри з опери «Пуритане», каватина Норми з опери «Норма»

Верді Дж. Арія Леонори з I дії з опери «Трубадур», арія Аїди з опери «Аїда», Сцена і арія Віолетти з опери «Травіата», арія Джильди з опери «Ріголетто», куплети Оскара з опери «Бал-маскарад», болеро Елены з опери «Сіцилійська вечірня»
Понке`еллі А. Арія Джоконди з опери «Джоконда»
Леонкавалло Р. Арія Недди з опери «Паяци», арія Зази з опери «Заза»
Пуччіні Дж. Арія Ліу з опери «Турандот», розповідь Мімі, вальс Мюзетти з опери «Богема»
Берліоз Г.Л. Арія з ораторії «Осуждение Фауста»
Гуно Ш. Речитатив та арія Джульетти з опери «Ромео і Джульєтта»
Оффенбах Ж. Куплети Олімпії з опери «Казки Гофмана»
Деліб К.Ф. Строфи Лакме з опери «Лакме»
Бізе Ж. Арія Мікаели з опери «Кармен»

Оперні арії українських композиторів

Березовський М.С. Арія Демофонта з опери «Демофонт»
Гулак-Артемівський С.С. Арія Оксани з опери «Запорожець за Дунаєм»
Лисенко М.В. Три арії Марильці з опери «Тарас Бульба», каватина Оксани з опери «Різдвяна ніч», три пісні Наталки з опери «Наталка Полтавка»
Вериківський М.І. Арія Панночки з опери «Вій», аріозо Настусі з опери «Пан сотник», другий монолог Ганни з опери «Наймичка»
Верстовський О.М. Арія Наташі «Світить, світить сонце ясне» з опери «Аскольдова могила»

Романси російських композиторів

Балакіревіч М. «Взошел на небо месяц ясный», «Приди ко мне»
Бородін О. «Спесь», «Октава», «Песня темного леса»
Глієр Р. «Кто, волны, вас остановил»
Глінка М. «Скажи, зачем», «Только узнал я тебя», «Не говори, любовь пройдет», «В крови горит огонь желанья», «К Цитре», «Ах, когда я прежде знала», «Адель», «Победитель», «Я помню чудное мгновенье», «Ночной Зефир», «Песнь Маргариты»
Глазунов О. «Соловей», «Сновиденье», «Не скажу никому», «Я затеплю свечу», «Чаруй меня, чаруй», «Я здесь, Инезилья», «Старый капрал», «Мне грустно», «Я вас любил»
Кюї Ц. «Царскосельская статуя», «Коснулась я цветка», «Смеркалось»
Мусоргський М. «Где ты, звездочка», «Семинарист», «Петрушка», «Листья шумели уныло»
Рахманінов С. «Полюбила я на печаль свою», «Вокализ», «Не пой, красавица при мне», «Утро», «Сон», «Я жду тебя», «Ночь печальна», «Маргаритки», «Островок», «Здесь хорошо», «Арион», «Крысолов»
Римський-Корсаков М. «Восточный романс», «Красавица», «Нимфа», «Сновиденье», «Дева и солнце»
Чайковський П. «Я Вам не нравлюсь», «Уноси мое сердце», «Растворил я окно», «Средь шумного бала», «И больно, и сладко», «Слеза дрожит», «Отчего?», «Ни слова, о друг мой», «На землю сумрак пал», «Закатилось солнце», «В эту лунную ночь», «День ли царит»

Романси зарубіжних композиторів

Бетховен Л. «Люблю тебя», «Сурок», «Гандолетта», «Прощание», «Радость страданья», «Новая любовь», «Песня о блохе»
Моцарт В.А. «О Цитра, ты моя», «Тайна», «К Хлое»
Гайдн Й. «Поцелуй», «Розочка», «Серенада», «О, сладкий звук»
Берг А. «Ода Любви», «Песнь тростинки»
Брамс Й. «Колыбельная», «Охотник», «Ода Сафо», «Тебя забыть», «Звучат нажене свирели», «Серенада», «Девушка горит»
Гріг Е. «Сердце поэта», «Песня Сольвейг», «Лебедь», «Сон», «Люблю тебя», «Старая мать», «К родине»
Мендельсон Ф. «Фиалка», «На крыльях чудной песни», «Зимняя песня»
Сен-Санс К. «Соловей»
Шуберт Ф. «Город», «Двойник», «Девушка и Смерть», «Лесной царь», «Баркаролла»
Шуман Р. «Солдат», «Посвящение», «Весенняя ночь»

Романси українських композиторів

Барвінський В. «Місцю князю», «В лісі», «Ой сумна, темна ніченька», «Сонет»

Білаш О. «Жайвори», «Горить моє серце», «Цвітуть бузки»
Гулак-Артемівський С.С. «Стоїть явір над водою»
Жербін М. «Пливе моя душа», «Вокаліз»
Кирейко В. «Пророк», «Знов весна», «Пісня про матір», «Чого я жду»
Косенко В. «Говори, говори», «Вони стояли мовчки», «О, если бы ты могла»
Кропивницький М. «Соловейко»
Лисенко М. «Милованка», «Не забудь юних днів», «Безмежнеє поле», «В грудях вогонь»
Людкевич С. «Спи, дитино моя», «Про Бондарівну», «Ой піду я до млина»
Майборода Г. «Бажання», «Гаї шумлять», «Не сумуй»
Стеценко К. «Плавай, плавай, лебеденько», «Стояла я і слухала весну», «Вечірня пісня», «О, дивуйсь», «Дивлюсь я на яснії зорі»

Обробки українських народних пісень

Лисенко М.В. «Ой, не світи, місяченьку», «Ой, джигуне, джигуне», «Дощик», «Зоре моя вечірняя», «Ой, пряду, пряду», «Ой, зацвіла червона калина», «І сніг іде, і метелиця»
Лятошинський Б. «Тече річка невеличка»
Бойченко «Зелененький барвіночок»
Кос-Анатольський А. «Чотири воли пасу я», «Чом, чом не прийшов»
Яценко «Глибока кирниця»
Вілінська В. «Ти до мене, ти до мене не ходи»
Ревуцький Л. «На кладочці умивалася»
Колесса М. «Ой, гаю мій, гаю»

Українські народні пісні

«Вечір близенько»
«В кінці греблі шумлять верби»
«Гандзя»
«Глибока кирниця»
«Грицю, Грицю, до роботи»
«Де ти, доню, барилася?»
«Добривечір дівчино»
«Добрий вечір, зелена діброво»
«Дощик»
«Ішов козак потайком»
«І шумить і гуде»
«Їхав козак на війноньку»
«Їхав козак за Дунай»
«Йшла я по воду»
«Закувала зозуленька»
«Зелененький барвіночку»
«Зеленая ліщинонько»
«Зацвіла в долині червона калина»
«Зоре моя вечірняя»
«Казав мені батько»
«Летіла зозуля через мою хату»
«Лугом іду, коня веду»
«На вулиці скрипка грає»
«Нащо мені чорні брови»
«Не щебече соловейку»
«Одна гора високая»
«Ой важу я, важу»
«Ой, джигуне, джигуне»
«Ой, дівчино, шумить гай»
«Ой, вербо, вербо»
«Ой, гаю мій, гаю»
«Ой, за гаєм, за Дунаєм»
«Ой зірву я у рожі квітку»
«Ой, на горі сніг біленький»

«Ой на горі на високій»
«Ой, на гору козак воду носить»
«Ой, не світи, місяченьку»
«Ой не ходи, Грицю»
«Ой, маю я чорні брови»
«Ой під вишню»
«Ой піду я до млина»
«Ой там на горі»
«Ой у полі три криниченьки»
«Ой у полі три тополі»
«Ой ходила дівчина бережком»
«Ой чий то кінь стоїть»
«Ох і не стелися, хрещатий барвінку»
«Пливе човен»
«Сидить дід на печі»
«Сонце низенько»
«Стелися, барвінку, низенько»
«Стоїть гора високая»
«Ти до мене не ходи»
«Умираю моя мати»
«Чи я в лузі не калина була»
«Чого сидиш коло мене»
«Хоть у мене мужичок з кулачок»
«Якби мені черевики»
«Якби мені не тиночки»

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – Київ, 1985. – 80 с.
2. Менабени А.Г. Методика обучения сольному пению / А.Г. Менабени. – М., 1987. – 95 с.
3. Овчаренко Н.А. Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: теорія та методологія : монографія / Н.А. Овчаренко. – Кривий Ріг : Вид. Р.А. Козлов, 2014. – 400 с.
4. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання») / Т.М. Пляченко. – Кіровоград : КДПУ, 2005. – 80 с.
5. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу / Ю.Є. Юцевич. – Київ, 1998. – 160 с.

Допоміжні

6. Абт Ф. Школа пения: избранные упражнения для низких голосов в сопровождении фортепиано / Ф. Абт. – М. : Музыка, 1985. – 31 с.
7. Барсов Ю. Вокально-исполнительские принципы М.И.Глинки / Ю. Барсов. – М., 1968. – 66 с.
8. Варганян И.А. Звук – Слух – Мозг / И.А. Варганян. – Л., 1981. – 176 с.
9. Виардо П. Упражнения для женского голоса в сопровождении фортепиано / П. Виардо. – М. : Музыка, 1967. – 40 с.
10. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу: учб. репертуар / І. Вілінська. – К. : Музична Україна, 1989.
11. Вилинская И. Вокализы для низкого голоса с фортепиано [для консерваторий и муз. училищ] / И. Вилинская. – К., 1962.
12. Вокализы зарубежных композиторов: для высокого голоса в сопровождении фортепиано / Сост. А. Мишутин. – М. : Музыка, 1989. – 50 с.
13. Вопросы вокальной педагогики. – М., 1984. – Вып. 7. – 160 с.
14. Гарсиа М. Школа пения / М. Гарсиа. – М. : Госмузиздат, 1956. – Ч. I, II.
15. Гембицкая Е.Я. Последовательность певческого обучения / Е.Я. Гембицкая, Д.А. Дышлевская // Известия АПН РСФСР, – М., 1960. – Вып.110. – С. 85 – 104.
16. Голубев П.В. Советы молодым педагогам-вокалистам / П.В. Голубев. – М., 1963. – 87 с.
17. Гонтаренко Н.Б. Сольное пение: секреты вокального мастерства / Гонтаренко Н.Б. – Ростов н/Д: Феникс, 2006. – 155 с.
18. Егорычева М.И. Упражнения для развития вокальной техники / М.И. Егорычева. – К. : Музична Україна, 1980. – 117 с.
19. Емельянов В.В. Фонопедические упражнения : методическая разработка / В.В. Емельянов. – Кіровоград, 1988. – 29 с.
20. Заседателев Ф.Ф. Научные основы постановки голоса / Ф.Ф. Заседателев. – М., 1965. – 255 с.
21. Зейдлер Г. Искусство пения / Г. Зейдлер. – М. : Музыка, 1987. – Ч. II – 23 с.
22. Избранные вокализы для высокого голоса в сопровождении фортепиано / составитель Г. Тиц. – М. : Музыка, 1977. – 39 с.
23. Кочнева И. Вокальный словарь / И. Кочнева, А. Яковлева. [– 2-е изд.] – Л. : Музыка, 1988. – 70 с.
24. Люш Д. Развитие и сохранение певческого голоса / Д. Люш. – Киев, 1988. – 144 с.
25. Огороднов Д. Основные принципы вокального воспитания / Д. Огороднов. – К. : Музична Україна, 1989. – 142 с.
26. Овчаренко Н. Основы вокальної методики : науково-методичний посібник / Н. Овчаренко. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. – 116 с.
27. Пляченко Т.М. Постановка голосу : навчальна програма для студентів мистецького факультету педагогічного університету / Т.М. Пляченко. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. – 28 с.
28. Стулова Г.П. Дидактические основы обучения пению : учеб. пособие / Г. Стулова. – М., 1988. – 69 с.
29. Юссон Р. Певческий голос: исследование основных физиологических и акустических явлений певческого голоса / Рауль Юссон. – М. : Музыка, 1974. – 262 с.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Назва змістового модуля	Змістовий модуль 1.							Змістовий модуль 2.				
	623.5							602				
Кількість балів за модуль	623.5							602				
теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
години	2	2	2	12	12	12	15					
Теми змістових модулів (лабораторні заняття) – 1165.5 б	Особливості академічної манери співу та виконавські традиції вітчизняної вокальної школи. Будова та функції співацького апарату. $(10+0.5)*2 = 21$ бал	Специфіка навчання у класі сольного співу. Навчальні вимоги до студента-вокаліста. $(10+0.5)*2 = 21$ бал	Визначення типу співацького голосу студента. Складання навчальної програми студента на I семестр. $(10+0.5)*2 = 21$ бал	Формування початкових навичок сольного співу в роботі над вокально-технічними вправами. $(10+0.5)*12 = 126$ балів	Формування навичок кантиленного співу в роботі над вокалізами. $(10+0.5)*12 = 126$ балів	Засвоєння основних вокальних навичок у роботі над українськими народними піснями. $(10+0.5)*12 = 126$ балів	Закріплення навичок сольного співу в роботі над романсами та вокальними творами композиторів-класиків. $(10+0.5)*15 = 157,5$ бали	Тема 1.1 Виховання художніх якостей співацького звуку в роботі над вокально-технічними вправами. $(10+0.5)*9 = 94,5$ бали	Тема 1.2 Формування вокально-художнього звуку в роботі над вокалізами (із програми II семестру). $(10+0.5)*9 = 94,5$ бали	Тема 2.1 Розвиток вокальних навичок у роботі над народним пісенним репертуаром (із програми II семестру). $(10+0.5)*12 = 126$ балів	Тема 2.2 Розвиток навичок сольного співу в роботі над вокальними творами композиторів-класиків (із програми II семестру). $(10+0.5)*12 = 126$ балів	Тема 2.3 Засвоєння початкових навичок роботи над оперними аріями. $(10+0.5)*12 = 126$ балів
Самостійна робота – 10 б.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5*1=5 б.	5*1=5 б.
Види поточного контролю-50 б.	Модульна контрольна робота (прослуховування) – 25 б.							Модульна контрольна робота (прослуховування) – 25 б.				
Підсумковий контроль	екзамен							залік				
Усього	623.5							602				

